

La Pro Raetia e ses vast radius d'acziun

Ina giada: uniun tetgala d'uniuns grischunas – oz: associaziun per il Grischun

■ **(anr/gc) Oz sa definescha la Pro Raetia sco Associaziun per il Grischun. Fin 2006 valaiva ella quasi sco uniun tetgala da las uniuns grischunas en la Bassa. Lezzas vegnan anc adina consideradas dal chantun sco «ambassaduras dal Grischun». Tut quellas denominaziuns e circumscripziuns en connex cun la Pro Raetia èn da chattar en ses rapport per 2010 gist cumpari.** Era sch'inqual chaussa è sa midada tar la Pro Raetia è ella anc adina zunt activa – e quai en divers regards – malgrà ch'il dumber da ses commembers tschessa ad in tschessar. El munta oz anc a 670. Ins ha bain survegnì era l'onn passà novs commembers, ma quai n'ha betg pudì equilibrar las extradas, spezialmain ord raschun da vegliadetgna. Tranter ils commembers sa chattan singulas persunas (ils blers) sco era firmas, vischnancas dal Grischun ed uniuns grischunas en la Bas-

sa. Quellas han mancanza da commembers u consistan pil pli da vegls. Pervi da la mobilitad saja il Grischun vegnì oz pli datiers e recrutar novs commembers saja pli difficil. Ina ferma pitga da las uniuns grischunas en la Bassa èn anc ils chors restads, nua ch'i po era dar fusiuns.

Tenor il president central da la Pro Raetia, *Andreas von Sprecher*, è l'onn 2010 stà en l'ensaina dad engraziament e da la lavur da pionier. Uschia han ins engrazià tar ina occurrenza il matg ad investurs, fautors e sponsurs da l'exteriur per lur grond engaschi durant onns ed onns en favur dal Grischun. Era la dieta champestra 2010 da la Pro Raetia a Vella è sa splegada sut il titel «Tschertgà – pioniers per il spazi rural». Divers pioniers preschents da l'economia e dal turissem han fascinà cun lur experientscha ed ovras. Tals tschertgan ins vinavant per il Grischun.

Il quint da la Pro Raetia serra cun expensas ed entradas da ca. 100 000 francs. Ella ha survegnì numerusas dumondas per sustegn ord ses fond cultural. A 19 projects ha ella pudì correponder.

Collavuraziun cun autras organisaziuns – era cun la Pro Vrin

La Pro Raetia collavura cun diversas organisaziuns ch'ella ha fundà u gidà a realisar. Ina da quellas è l'Uniun grischuna per la perscrutaziun. Quella ha era realisà 2010 a Sent in'occurrenza davart «Chan-zuns dal'Engiadina Bassa e Val Müstair». – La Pro Lej da Segl s'engascha vinavant per mantegnair la bellezza singulara dals lais en l'Engiadina Auta. Ella n'è anc adina betg senza lavur, na uschè leva. – L'Uniun dal spazi cultural Viamala sa dat fadia che tant quella sco la chavorgia cumparian dapli en il context dals pass e

da las colliaziuns tranter l'Europa dal nord e dal sid.

La Pro Vrin – sut il presidi d'*Aurelio Casanova* – è sa concentrada l'onn passà fitg sin la candidatura da Vrin per il «Premi europeic per la renovaziun dal vitg». La concorrenza è stada fitg gronda. Ins n'ha perquai betg cuntanschì la victoria. Tuttina hajan ins alur survegnì l'atun 2010 a Tuor/Taufers en il Tirol dal sid in «Premi europeic da la renovaziun dal vitg». Vrin è vegni distingui per ses svilup cumplessiv, persistent e confirm al motto d'excellenta qualitat.

Per ils 9 d'avrigl 2011 ha la Pro Raetia convocà sia radunanza a Basilea. Là vegn era referì davart «Ils Grischuns e la chemia da Basilea». – La dieta champestra da quest onn ha lieu a la fin da settember a Scuol. En il center stattan novas colliaziuns da traffic en e dal Grischun.